

”מזמור המנורה” עם המפרשים

והוא מזמור 'למנצח בנגינות' (תהלים סז)

הנקרא בפי ספרים וסופרים 'מזמור המנורה'

תרגום

(א) לשבחא בנגינתא
תושבחתא ושירתא: (ב)
אלהא יחוס עלנא ויברכנא
ינהר זיו אנפוי עמנא
לעלמין: (ג) להודעא בארעא
אורחתך בכל עממיא
פורקנך: (ד) יודון קדמך
עממיא אלהא יודון קדמך
עממיא כולהון: (ה) יחדון
וידוצון אומיא ארום תדין
עמיא בתירוצא ואומיא
בארעא תדברינן לעלמין:
(ו) יודון קדמך עמיא אלהא
יודון קדמך עמיא כולהון:
(ז) ארעא יבתת אבה יברך
יתן אלהא אלהנא: (ח) יברך
רש"י

א לְמַנְצַח בְּנִגְיֹת מְזֻמֹּר שִׁיר: ב
אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וְיִבְרְכֵנוּ יְאָר פְּנֵינוּ
אֲתָנוּ סְלָה: ג לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרַכְךָ
בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעַתְךָ: ד יוֹדוֹךָ עַמִּים
אֱלֹהִים יוֹדוֹךָ עַמִּים כָּל־סָה: ה יִשְׁמְחוּ
וְיִרְנְנוּ לְאֵמִים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים
מִיִּשׁוּר וְלְאֵמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחֵם סְלָה:
ו יוֹדוֹךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוֹךָ עַמִּים
כָּל־סָה: ז אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים

אבן עזרא

יאר פניו. להראות פני שוקות לתת על ומטר:
לדעת בארץ דרכך. להודיע שמדקך להטיב לעמך
ועל זה יודוך וישמחו וירכנו לאמם: כי תשפוט עמים
מישור. לזכות: תנחם. תהגם בדרך המשור ועל זאת
יודוך עמים כולם: ארץ נתנה יבולה. וגם אל הארץ
שנתנה יבולה ועל אשר יברכנו השם וייראו
אותו כל אפסי ארץ. שאמרו ראו אלו קצו וראו השם
אך כרכם וגלסם:

למנצח, אלהים יחננו. גם זה המזמור לא ידענו מי חברו:
אלהים יחננו. כמו חנונו אתם כמו אשר חנן וטעם יברכנו
שיסוף על אשר יחננו וטעם יאר פניו שנמצא חן בעיניו
כאשר נשאל מאתו: לדעת. אז יהי נודע דרך השם לברך
המעטים ולהושיעם: יודוך. גם יודוך אז עמי: ישמחו. הטעם
הנה בעבור הטובות שתעשה עמנו: יודוך עמים. גם בעבור
משפטיך כי תצדיק צדיק ותרשיע רשע ותשקיט הארץ
בהשפט הרשע גם על זה יודוך: ארץ. ושב לבאר מה טעם
יברכנו שהארץ תתן יבולה: יברכנו אלהי! בכל מעשינו אז
יראו אותו כל אפסי ארץ שלא שמעו את כבודו ואת גדלו:

רד"ק

יחננו. יעשה עמנו חנינה: יאר פניו. יראה לנו פנים מאירות
ושחוקות: לדעת. בכדי שיהא נודע לכל הארץ דרכך שאתה
תשלם גמול להמאמינים בך: בכל גוים. התשועה שתעשה
לעמך יהיה נודע בכל גוים: יודוך. אז יודוך כל האמות
בראותם שאינך מקפח שכר המאמינים בך: לאומים.
ישמחו אז בראותם אשר תשפוט במישור ר"ל בדין הראוי
לפי הגמול ולכן ישמחו: ולאומים. את האמות ההם נתנחם
בארץ לעולם לטייל בה לארכה ולרחבה בהשקט ושאנן:
יודוך. גם בעבור זה כולם יודוך כי יראו שתשיב לכ"א
כגמולו: ארץ. אז תתן הארץ את יבולה: יברכנו. ר"ל על כי
יברכנו אלהים לזה יפחדו ממנו כל הושעים בקצות הארץ
בראותם שהוא מגשיח ומשיב גמול:

מצודת ציון

מישור. מלשון ישר: תנחם. תנהגם: יבולה. פריה וצמחה:
אפסי. קצות:

יודוך עמים כלם, גם הנמלטים ממחנה גוג ומגוג
הכל, וכולם יודוך וידעו כי אתה ה' לבדך עליון על כל הארץ. יודוך עמים כלם, כי מפני העונות נעצרו
חיים, שנאמר (ישעיה סו, ט), ושמתיה בהם אות: ארץ נתנה יבולה. ואז תתן הארץ יבולה, כי מפני העונות נעצרו
הגשמים והארץ לא לתת את יבולה, אך בזמן הגאולה יכלו הרשעים והנשוארים יהיו בלי עון. לפיכך תתן הארץ
יבולה בכל עת: יברכנו אלהים. ואז בראות הגוים כי אלהים עמנו כי בטחנו בו ייראו אותו כל אפסי ארץ:

מעלת מזמור המנורה

נכבד מאוד

זה המזמור הוא נכבד מאוד כנודע, וגם נאמר על קיבוץ גלויות ועל מלחמת גוג
ומגוג, ובאותו פעם יהיה ה' אחד.

דפוס תהלים מעל הפרק**א

תפילה על הגאולה

מזמור זה הוא תפילה על הגאולה, כי לאחר שדיבר שם במזמור שקודם לכן
(מזמור סו) על הגלות "הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים" וכו', מתפלל כאן
למהר את הגאולה, ומבקש שתהיה לנו תשועה נפשית וגופנית במהרה, ע"ש.

אלשיך הק'.....

ד' לשונות של גאולה

דע כי במזמור זה נכלל בו ד' מיני זמרה: 'למנצח' 'בנגינות', היינו ניגון, 'מזמור'
'ו'שיר', לפי שבו יוכלו ד' גאולות שלעתיד לבא יגמורו ה' בעדינו, ויגאל אותנו
ויהיה השם שלם בד' אותיותיו יחד, וכסאו שלם.

ימלט נפשו, סימן יז אות ד

לכל בשרו מרפא

'אלהים יחננו', שם שלו י"ה, י' מן יחננו, ה' מן סלה שבסוף המזמור, והוא טוב
לקדחת תמידי, ולאדם הנתפס [בקדחת].

שמוש תהלים**ב, מזמור סז

מרובה הסתום על הגלוי

מזמור זה הוא מלא סודות, וכפי שרואים בספרי המקובלים ושאר ספרים
שהאריכו למעניתם לגלות צפונות ורמיזי דחכמתא במזמור זה, פסוקיו, תיבותיו
ואותיותיו.

ומכאן אתה דן לכל המזמורים שבתהלים, שכל תיבה וכל אות מלאים
סודות נפלאים, רק מחמת קוצר המשיג, אין אתנו יודע עד מה עומק רום שגב

קדושתן** ג. ואם נתבונן בזה קצת, נראה דבר פלא, איך שדוד מלך ישראל, היה
טרוד בכל יום תמיד בעיני מלוכה ובמלחמת אויביו מבית ומבחוץ, עם כל זאת

א לא נודע מי כתבם, אך כבר נדפס בסידור השל"ה, שיו"ל על ידי נכד השל"ה.

ב המיוחס לרב האי גאון.

ג מעניין לציין מה שמרגלא בפומיה דהרה"ק רבי אברהם יוסף מזילין זצ"ל [בעל תולדות
אברהם יוסף, חתן הרה"ק רבי מרדכי מנאדווארנא]. לאחר אמירת דברי תורה על פסוקי תהלים,
היה אומר בצחצוח: "אוי אוי דאס גיוועזין אז דוד"ל, הכל הוא ידע, מה שנאמר בזה ובכתבי האר"י
ז"ל בכמה דפין הוא אומר בכמה פסוקים..." (הקדמת ספרו).